

Posamezne številke:
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 1.—

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po št. D 10.—, za ino-
gumstvo D 15.—, dostavljen na dom
D 11.—, se izkazuje D 10.—,
inac po dogovoru.
Naroča se pri upravi "TABORA"
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičev-
ulici št. 4, pritličje, dežno. Tele-
fon št. 24. — Št. poštne marke
račun št. 11.757.
Na naročila brez denarja se ne
odpove. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov

Maribor, četrtek 5. marca 1925.

Leto: VI. — Številka: 52.

Tit. Knjižnica liceja
Ljubljana

CURIH, 4. marca. (Sklepni tečaji). Paris
15.42, Beograd 8.35, London 24.71½, Praga
15.44½, Milan 12.80, Newyork 520, Dunaj
0.007335.

ZAGREB, 4. marca. (Sklepni tečaji). Paris
313.50—318.50, Curih 1194—1204, London
295—298, Dunaj 0.0868—0.0888, Praga 183.80
do 186.80, Milan 248¼—251¼, Newyork 61.65
do 62.65.

Jasnost v Beogradu.

Pašićeve izjave na prvi seji poslancev NRS.
Narodni blok je solidaren. — Nobenega popu-

BEOGRAD, 4. marca. Daneč dopoldne se
je vršila v veliki skupščinski dvorani plenar-
na seja poslanskega kluba radikalne stranke.
Poslanec je pozdravil dosedanjega predsednika
ministra Gjurčića, nakar je povzel besedo mi-
nistrijski predsednik Pašić in podal izčrpen
ekspozé o notranje-političnem položaju. V
svoji izjavi je omenil žmago Nacional-
nega bloka v skupščinskih volitvah in nagla-
sil, da je narod izrekel Nacionalnemu bloku
zaupanje. To pa pomeni, da je treba doseda-

— Dosedanje politiko je treba nadaljevati. —
šanja pred federalisti in avtonomisti. —

njo njegovo politiko nadaljevati. Tako dol-
go, dokler ljudstvo ne odloči, ni povoda za
izpremembo dosedanje politike niti v fede-
rativnem niti v avtonomističnem smislu.

Pašić je poudaril, da je Nacionalni blok po-
polnoma solidaren in je pozval poslance, naj
vrše zvesto in vestno dolžnosti, ki so jih pre-
vzeli, da bodo tako pripomogli Nacionalnemu
bloku do končnega uspeha. Na to se je vr-
šila volitev širšega odbora radikalnega par-
lamentarnega kluba.

Nejasnost v Zagrebu.

V pričakovanju današnjih sklepov HRSS. — Ali bodo priznali monarhijo in drž. jedi-
nstvo? — Značilen demanti Davidovičevih demokratov.

BEOGRAD, 4. marca. Danes dopoldne se
začela konferenca novo izvoljenih poslancev
HRSS. Udeležili so se vsi radičevski in za-
jedničarski poslanci z dr. Trumbićem. Opa-
ziti je bilo, da je inteligenca v veliki manjši-
ni; večina poslancev je kmečkega stanu. Ofi-
cično poročilo o sklepih bo objavljeno dan-
es zvečer. »Hrvat« bo v posebni izdaji ob-
javil komuniké.

Iz bloških krogov je slišati, da bo na tej
konferenci sprejet komuniké »Bloka narod-
nega sporazuma in ljudske demokracije«, v
katerem se naglašja, da je opozicijski blok
enojna skupina, ki stoji na stališču monarhije
po angleškem vzorcu.

BEOGRAD, 4. marca. Na današnji
seji glavnega odbora Davidovičeve
stranke je bila demantirana včerajšnja
vest »Vremena« o sporazumu opozicio-

nalnih strank. »Vreme« je namreč trdi-
lo, da so se opozicijski sporazumeli-
glede parlamentarne monarhije in sa-
mouprave ter da so sprejeli sklep, da ne
sme imeti nobena v bloku združena
stranka brez vednosti ostalih strank
zvez in stikov z inozemstvom.

Demokratski klub je izdal komuniké,
v katerem pravi, da vesti beograjskih
in drugih listov o programu bloka na-
rodnega sporazuma niso resnične.

ZAGREB, 4. marca. Snoči ob 8. uri
se je vršila predkonferenca poslancev
HRSS. Poslanci so se posvetovali o
programu opozicijskega bloka. Baje
je prevladovalo mnenje, da je treba spo-
razum v celoti sprejeti. Glede Interna-
cije poslancev HRSS so se zborovali
takisto pridružili stališču ostalih opo-
ziციjskih strank.

—□—

Pašić poroča kralju.

BEOGRAD, 4. marca. Ministrijski
predsednik Pašić bo danes sprejet v
avdienco. Poročal bo kralju o seji ra-
dikalnega kluba in ga informiral o po-
litičnem položaju.

Za danes zvečer pričakujejo v Beo-
gradu prihod dr. Trumbića.

Jutri dopoldne ob 10. uri se bo radi-

kalni klub zopet sestel, konstituiranje
kluba pa je odloženo na čas po verifi-
kaciji. Dotlej bo predsedoval klubu
Marko Gjurčić, začasni tajnik pa bo
Stjepo Kobasica.

Kralj pojde na lov.

BEOGRAD, 4. marca. Prihodnji te-
den bo kralj odpotoval v Belje na lov.

Kapitulacija radičevcev.

Maribor, 4. marca 1925.

Danes so se sestali v Zagrebu novo
izvoljeni poslanci radičevske stranke. S
političnega vidika je ta seja jako zani-
miva, ker se bodo morali močje izreči o
tem, ali odobravajo najozjše zvezo z da-
vidovičevci, klerikali in muslimani. —
Ta zveza pomeni po 8. februarju brezpo-
govno priznanje državnega jedinstva in
monarhistične vladavine.

Zagrebski listi so že napovedali, da bo
HRSS temeljito revidirala svoj program
in predrugačila taktiko. Ali se bo to res
zgodilo, bo pokazalo današnje zborova-
nje.

Dejali smo, da je stvar politično vrlo
zanimiva, kakorkoli se nam zdi malo
verjetna in skrajno neodkritosrčna. Ne
pozabimo, kaj je bila HRSS še v ne-
davnih preteklostih. Ne pozabimo, da je
bila Radičeva klika že l. 1918. proti uje-
dinjenju in za republiko ter da je po-
slej živela in narasla v mogočno stran-
ko baš v sled defetizma in nečuvne de-
magogije. HRSS je bila pribeževališče
avstro-slavov, po obznani tudi komuni-
stov in drugih nezadovoljuev z novim
državnopolitičnim stanjem. Kdor ima
priliko, naj prebere Radičeve govore od
l. 1920 sem, dalje memorandumé, ki jih
je HRSS poslala genovski konferenci.

neštete interviewe v nam sovražnih ino-
zemskih listih, zlasti izjave dopisniku
»Secola« Attilij Tamaru, naj si še enkrat
ogleda Radičeva putesestvija po Evropi
in zlasti komentarje, ki so izhajali pod
zaščito tiskovne svobode v domačih sepa-
ratističnih listih, pa akcijo te stranke
v boljševiški Rusiji itd. itd. Bilo je to
mogočno gibanje z državo nezadovolj-
nih življev, zdemagogiziranih kmetov,
plemensko zagrozenega meščanstva,
skratka: sistematičen upor preteklosti
proti realni sedanjosti in iz nje nastajajoči
bodočnosti. Gibanje je imelo naj-
absurdnejše oblike in se vnelo za-
največje abotnosti; polagoma je absor-
biral i političnega analfabeta i zagre-
nelega kr. ministra, ki mu je kdo pre-
križal kdovekake račune; vse, kar na
Hrvatskem ni moglo pametno misliti in
presojeti realnosti, vse se je zavrtelo v
kolu »mirotvorne, čudotvorne in čovje-
čanske republike«.

Toda ves boj je bil brezuspešen, že iz
preprostega razloga, ker ni bil realen,
resen in pozitiven. Z negativno ne prideš
nikamor in Don Quijottovi boji z mlini
na veter tudi nič ne koristijo. Zato smo
vedno poudarjali, da se bo moral seja-
marski krík in vik, ki je prihajal iz ta-
bora radičevske »republike«, prejalislej
poleči in utihniti.

Ko so radičevci uvideli, da se jugo-
slovska država ne da porušiti z nji-
hovimi budalostmi in da se njeno go-
spodarsko jedro bolj in bolj konsolida-
ra, ko so propadle tudi vse avanturisti-
čne akcije od habsburških do črnogor-
skih, ko je Italija sklenila z Beogradom
ožjo zvezo, ko ni hotel v Londonu nihče
slišati o samostojni hrvatski republiki,
so se zatekli še k boljševikom, hkrati pa
so mirno požrli prejšnje prisega, da ne
pojdejo v Beograd. Tako so držali eno
železo v ognju, na drugem pa so hoteli
zlezti v beograjsko vlado. Taka je bila
situacija za časa Davidovičeve vlade. —
Radičevci cirkuški nastopi in grda za-
hrbitnost ostalih poslancev HRSS so vr-
gli to vlado kljub njeni slučajni večini
v parlamentu. Dobili smo nove volitve.

Volilna koalicija Nacionalnega blo-
ka je začela krepko akcijo proti radi-
čevščini. To, kar bi bilo že zdavnaj tre-
ba, se je zgodilo sedaj: Država je v
svoji samoobrambi poklicala voditelje
HRSS na odgovor. Energična vladna
roka je pahnila v pravo srčeno gnez-
do. Nastala je zmeda. Radičevščina, ki
bi morala sedaj pokazati svojo moč, je
jela lesti narazen in se drobiti. Vdite-
lje so vtaknili v zapor. Še zadnjič se je
skušal defetističen tabor zbrati in geslo
hrvatske republike je zadnjič preizku-
silo svojo moč. Kljub radičevskemu te-
rorju na deželi je bila ta preizkušnja
dokaj klavna. Radič je trdno računjal
s 100 mandati, a je dobil manj ko zad-
njih. Zmaga Nacionalnega bloka je po-
kazala veliko pozitivno moč ideje dr-
žavnega in narodnega jedinstva.

Spricho splošnega evropskega položa-
ja, predvsem pa na spricho zmage Nacio-
nalnega bloka ne preostaja radičevcem
nič drugega ko spokorniška pot v Ca-
moso. Za defetistično predpusno politiko
je nastopila pepelnica. Treba je od-
ložiti maske in se sprijazniti z realnimi
dejstvi.

Ali bodo poslanci HRSS, ki so še bili
izvoljeni pod vplivom defetističnih ge-
sel in neizvedljivih obljub, sploh spo-
sobni za radikalno operacijo programa?
Ali bodo hoteli uvideti in priznati, da
je hrvatska republika prazno geslo, ki
nima nobene realne cene in da je bodo-
nost Hrvatov neločljivo združena z naj-
ožjim političnim sporazumom s Srbi?
Če se bodo izjavili za monarhijo, za u-
stavo in za navadno parlamentarno de-
lo, tedaj bo današnji dan smrtni dan
radičevščine. Kajti to, kar je radičev-
ščina bila, ne bo nikoli več. Premagal jo
je čas.

Samo čas? Ne, predvsem so jo prema-
gali oni, ki so bili l. 1918 pa ves čas do
danes odločni bojovníki za narodno in
državno jedinstvo, ki so bili vseskar za
monarhijo, za unitaristično ustavo, za
lokalno samoupravo, za konsolidacijo
države. Premagalo jo je pozitivno drža-
votvorno delo. Pomislite, kaj pomeni, če
radičevci sprejemajo bistvene točke iz
programa demokratov!

Vprašamo samo vse naše separatiste:
Čemu je bilo šest let toliko nepotrebnega
krika in vika? Čemu ste potrošili
neizmerno energijo za brezplodne boje
in za neizvedljive cilje? Kje bi bila da-
nes konsolidacija naše države, ako ne
bi imeli na znotraj toliko defetizma in
toliko strastnih političnih bojev?

S stališča zdravega patriotizma je
taka politika zločimska, ker o odraslih
ljudih ne moremo reči, da bi bili otro-
čji. Dobro so se vsi ti defetisti zavedali,
da se njihovi abotni programi ne bodo
dali realizirati, pa so kljub temu kalili
politične vode. Zakaj? Da je vzrasel po-
men njihovih oseb in njih političen
vpliv. Slabi vojskovodje so bili in narod
jih bo o pravi čas povzal na odgovor
in na obračun.

8. februar je bil tedaj pozitiven za
Nacionalni blok, pa tudi za opozicijo.
Če se bodo radičevci in klerikali še na-
dalje zavijali v togo, v čije gubah bo-
do poskriti Brutove izdajške nože, bo
prišel še drugi volilni dan, ki bo še bolj
pozitiven. Zmaga naše teze, zmaga na-
rodnega in državnega jedinstva je izbo-
jevana definitivno in sijajno!

Doma in po svetu.

— Atentat na bivšega albanskega mi-
nistra. V ponedeljek je neki Bolton Ha-
mula iz Drača ubil bivšega finančnega
ministra v Fan Nolijski vladi Garaku-
šija.

— Demisija turške vlade. Ustaja Kur-
dov bo najbrže imela dalekosežne po-
sledice. Njen prvi politični učinek je
ta, da je v torek demisijonirala turška
vlada.

— Absolventi nižjih razredov sred-
njih šol, absolventi mešč. in dvorazred-
nih trg. šol, ki so brez službe, naj se
javijo pri nas radi evidence. Seveda sa-
mo pristajali stranke. — Tajništvo SDS,
Maribor, Cankarjeva 1.

— »Triglava« v Zagrebu. Na rednem
občnem zboru »Jug. akad. društva Trig-
lav« v Zagrebu je bil izvoljen sledeči
odbor za letni semester 1924-25. Pred-
sednik: M. Pulko cand. ing. Podpreds.:
B. Gostinčar, cand. rer. com. Tajnik I.:
F. Schneider stud. rer. com. Tajnik II.:
V. Volovšek, stud. med. Blagajnik: D.
Kolšek cand. m. Gospodar I.: I. Kranjc
stud. ing. agr. II. M. Bitene cand. med.
Arhivar: F. Ciber cand. med. Knjižni-
čar: B. Rudolf cand. phil. Revizijski
odbor: J. Schneider, stud. ing. for., Ko-
zina M. cand. vet. in A. Ravnikar cand.
med.

— Poskusna ženitev. V Ameriki, kjer
je kljub ameriškemu purizmu največ
razporok, nameravajo uvesti — za en-
krat samo v državi Delaware — enolet-
no poskusno ženitev. Če zakonca v tem
času spoznata, da nista drug za druge-
ga, se lahko razporečita; ako pa ostane-
ta skupaj, je poznejša ločitev nedopust-
na.

— 125 letni starec. Pri popisovanju
ljudstva na Letiškem so dognali, da
nedaleč od Ljubave živi 125 letni starec.
Starec je dobro ohranjen, ima čezdrav
vid in posluh ter dokaj trdne noge. —
Spomin mu je precej dober in rad pri-
poveduje dogodke iz prete polovice
minulega stoletja. Letiška vlada mu je
nakazala dosmrtno rento.

— Peroka 12letnega fanta in 13letne-
deklce. V Djakovem si je stari cigan
Sandor Nikolić vbil v glavo, da mora
oženiti svojega vnuka, ki je star 12 let
in obiskuje II. razred ljudske šole. Nič
ga ni motila dečkova mladost — cžen-
jen mora biti, pa mirna Bosna! Pri re-
kem Juhanu je bila v reji 13letna siro-
ta Manda Filipović. Cigan je dal Juha-
nu za njo 7000 K in določil dan poroke.
Že so veselo svirale ciganske gosli mla-
di dvojici na čast in v kočji je teklo ruj-
no vino, ko je prispela policija in are-
tirala vse goste z mlado dvojico vred.
Zaman je starec dokazoval, da se je tu-
di on poročil kot dvamajstleten deček.
Cigan in vsi svatje so bili obsojeni na
14 dni zapore. Juhana pa se bo moral še
posebej zagovarjati, ker je prodal dekl-
co ciganu.

— Samomor radi frizure. Ta nenava-
den, pristno ženski samomor je storila
neka delavka v tkalnici v Prestonu na
Angleškem. Ker so imele njene tovari-
šice podrezane lase (tzw. bubi frizuro),
si je dala tudi ona ostriti lase po modi.
Ko pa so že bile odrezane njene težke
kite, je uvidela, da ji nova frizura ni-
malo ne pristaja. Postala je obupana in
je nekega dne skočila v kanal ter ufo-
nila.

— »Odole« najbolje za usta. Dobiva se
povsod. Velika steklenica 35 din. mala
steklenica 22 din.

Mariborske vesti.

Maribor, 4. marca 1925

m Demokratski sestanek zaupnikov
v Sindencih se vrši v soboto 21. marca
tl. ob 20. uri pri Trofeniku.

m Razvrtje prapra. Orjune Maribor
in s tem združen zlet vseh Orjun Mar-
iborske oblasti se vrši v nedeljo dne 22.
marca. Na pripravah se vztrajno dela,
tako da bo to ona najimpozantnejših
nacionalnih manifestacij na naši sever-
ni meji. Prireditelj posetijo predsednik

Direktorija Orjune dr. Ljubo Leontić, veliki čelnik vseh Orjun vojvoda Ilija Trifunović-Bircanin, vsi oblastni čelniki in nebroj članstva iz vseh oblasti naše domovine. Točen spored se objavi kasneje. Narodno občinstvo Maribora pa prosimo naklonjenosti in podpore, da dostojno proslavimo praznik razvitja prapora. Zdravo!

m »Kriminal« v »Ljudski knjižnici«. Poročajo nam, da je dobila Ljudska knjižnica danes že iz vezave 10 izvodov pravkar izišlega romana Ljudmila dr. Pivkove: »Kriminal« in se bo ta roman že v četrtek zvečer izposojeval v knjižnici.

m Sestanek članov »Jadranske Straže« v Mariboru. Ponovno opozarjamo na sestanek članov »Jadranske Straže«, ki se vrši v četrtek, dne 5. tm. ob 20. uri v restavracijskih prostorih Narodnega doma. Na dnevnem redu so važne zadeve, ki se tičejo nadaljnjega razvoja te važne organizacije. Upamo, da se bo članstvo polnoštevilno odzvalo temu vabilu. Uspeh našega narodnega gospodarstva odvisi od naše morske trgovine. Jugoslovani na plan za prosep naše skupne domovine!

m Preselitev stanovanjskega urada. Tukajšnji mestni stanovanjski urad se je preselil s Koroške ceste št. 1, na Slomškov trg št. 5 I., ter se bodo od sedaj sprejemale stranke vsaki delavnik od 8. do 12. ure popoldne.

m Proslava petdesetletnice »Triglava«. Starešinska Zveza razglašala, da je gospod Minister Saobračaja z odlokom št. 3955 od 20. dovolil vsem udeležnikom proslave in plesa dne 7. marca 1925 četrtnsko vožnjo iz kraja bivališča v Maribor in nazaj. Pri potovanju v Maribor se plača polovična vožnja, z listkom pa se potuje tudi nazaj. Pri blagajni je treba predložiti za vsakega potovalca potrdilo Starešinske zveze, da reflektant potuje k proslavi petdesetletnice »Triglava« v Maribor. Ta potrdila izdaja Starešinska zveza, naslov: dr. M. Snuderl, tajnik, Maribor, Aleksandrova c. 36, ter je treba navesti koliko potrdil se zahteva in za pošiljatev istih priložiti znamke. Nadalje izdajajo ta potrdila akademsko društvo »Triglava« v Zagrebu in v Ljubljani. Vstopnice za ples bodo v predprodaji pri blagajni Götzove dvorane v Mariboru v petek 6. in v soboto 7. marca od 2. do 5. ure popoldne, kjer dobivajo tudi vabila oni, ki zmotoma niso bili vabljeni. Kdor od občinstva želi vabilo poprej, naj se obrne na gori označenega tajnika Zveze in na društva v Zagrebu in Ljubljani. Vsem starešinam se s tem razglašala, da se vrši popoldanska proslava v viteški dvorani gra-

du v Grajski ulici in ne v Narodnem domu, kakor je bilo prvotno razglašeno in na vabilih navedeno.

m Kreditno društvo mestne hranilnice v Mariboru je imelo svoj redni občni zbor 19. febr. tl. Vodil ga je društveni podpredsednik gospod Josip Šerec, veletrgovec v Mariboru v prisotnosti vladnega komisarja g. dr. Matka Ipavica. Denarni promet za leto 1924 znaša 163.551.445,72 din., tekoči računi znašajo 6.616.880,20 din., debitorjev ter 5.470.005,55 din., kreditorjev. Varnostni sklad znaša 310.666,25 din., rezerve pa 117.119,61 D. Kreditno društvo, ki je denarni zavod v okrilju Mestne hranilnice, dela pred vsem s kapitalom omenjenega zavoda ter stremi osobito za tem, da tudi svojim klientom kar najcenejše kredite. Posojuje po 16% in vsled tega tudi ne stremi za kakim posebnim dobičkom. —

Zavod je, se lahko trdi, dobitveno podjetje, ki štiti zlasti male trgovce in obrtnike in to posebno danes, ko so razmere zelo težavne. Pri volitvah je bil odbor, ki je deloma ostal, izpopolnjen ter obstoji iz sledečih gospodov: predsednik g. Stanko Detela, ravnatelj Mariborske tiskarne d. d., podpredsed. g. Šerec Josip, veletrgovec, odborniki gg. Kravos Ivan, obrtnik, Brenc Vilko, industrijalec, Oset Miloš, trgovec, Durjava Maks, industrijalec, Baloh Ignacij, trgovec, Novak Fran, obrtnik, pregledvalca: g. dr. Faninger Rihard, odvetnik in Gaspari Karl, veletrgovec ter namestnik g. Rozman Franjo, industrijalec.

m Iz policijske kronike. Prošlo noč je bil aretiran neki razgrajalč, cvajeni pa so bili 4 »nedolžnejši« razgrajalci. 3 prestopki cestno-pol. reda in 2 prestop-

ka pasjega zapora. Dalje: 3 zube in 1 najdba. — Strugar Anton A. je bil aretiran, ker je v nedeljo, ko je vodil stražnik mimo neke gostilne v Frankopansovi ulici drugega aretirance, žalil stražo. Tako je dobil prvi aretirance par. — Pred dnevi smo zabeležili na tem mestu, da je bil aretiran radi splošnega suma Maks Koren in da so našli pri njem dve zlati uri. Dognalo se je, da je eno uro ukradel v tisti hiši, kjer so ga aretirali, nekemu oficirju, drugo pa je izmaknil neki ključavničarjevi ženi v Zgornji Polskavi. Zaradi druge tatvine bi skoraj trpel nedolžen osumljenec. — Sumljiv gost se je pojavil ondan v kavarni »Evropa«, tako da kar nič ni spadal v Evropo. Bil je, kajpa pošteno natrkan, krvavih rok in s šopom papirjev pod pazduho. To so bili izrezki iz dubrovniških listov s poročilom o sodni razpravi proti internacionalnim zlikovcem. Ker je mož madlegoval goste, so ga dali aretirati, pri čemur se je ugotovilo, da je ves prejšnji dan pijančeval po Lajtersbergu in razbijal šipe in steklenice po krčmah. Je bil tudi zapleten v omenjeno sodno razpravo v Dubrovniku, a so ga oprostili. — Kuharica Marija V. je bila izročena sodišču, ker je neki Rusinji, ki je v hotelu »Kosovo« zbolela in so jo morali prepeljati v bolnico, ukradla iz v hotelu ostalega kovčka več obleke. — Posebno smolo je imel zapiti trgovec Rudolf S. na »Edelweisovem« plesu. Ker mu je vino preveč zlezlo v lase, se je začel sukati okoli neke gospodične, ki pa tega trubadurja ni marala. Njen kavalir je pijanega tekmeča sunil k vratom, odkoder so ga drugi sesuvali skozi vrata. Mož pa je padel tako nesrečno, da si je zlomil nogo in so ga morali prepeljati v bolnico. Marija M. je bila ovajena, ker je vozila včeraj po Koroški cesti z enovprežnim vozom malo preveč po »skmečkje« in je povzela žleznega Francea Simončiča. Deček je bil poškodovan na obrazu, zlomljeni sta mu tudi dve rebri, tako da ga je moral rešilni oddelček prepeljati v bolnico. — V ženski obleki je bil aretiran hlapec Matej A. Ali ima perverzno magibe, ali pa se je prebrisano pripravljaj na tatvino. Ker ni znano, čegava je ta obleka, si jo interesentke lahko ogledajo na policiji, kriminalni odd. I. — V zadnjem času vlada živahen občino policijski promet. Tako pri nas kakor v Avstriji namreč občutijo hudo brezposelnost, vsled česar nekatere izjemno, drugi pa se zbog pomarivanja sredstev sami javijo za policijsko repatriacijo. Nekatere pa tudi njamejo na meji. — Mariborska policija ima vsak dan 8-9 takih slučajev.

VSAKA GOSPODINJA JE OŠKODOVANA, KATERA
SVOJEGA PERILA NE PERE »ZLATOROG MILOM!

Ljudmila Pivkova:

V trpljenju rastemo.

Iz knjige gospe Ljudmile Pivkove »Kriminal« katero smo zapovedali v večerajšnji številki in ki se bo te dni pojavila na knjižnem trgu, prinašamo zadnje poglavje. Tu nam avtorica pripoveduje o odhodu iz avstrijske ječe in o srečni vrnitvi k rodbini in ljubljanim otrokom.

12. V trpljenju rastemo.

Koncem hodnika me čaka setra. Po hodniku hitim s svojim bremenom, lahka kakor ptica.

Pomen besede »svoboda« ne pozna, kdor je nikdar ni izgubil.

Preko vseh stopnic in hodnikov prihajamo v prednjo stavbo, kjer se giblje svobodni svet. Tu čaka gospod Stach. V sprejemni pisarni nam izročajo klobuke. Ostale predmete: denar, prstane, korale in p. nad dajo šele v ponedeljek, ker je danes v soboto že vse zaklenjeno. Naj čakajo — midve z Elo sigurno ne bova čakali do ponedeljka. Gospod Stach, pravičilen človek, ki pozna nerodnost sodnega aparata, pravi, da brez pooblastila ne bova mogli ničesar dobiti; svetuje, naj gremo k uradniku pri »journalu«, da nam izstavi pooblastilo, s katerim bo lahko sam (gospod Stach) vse preskrbel.

Na hodniku čakamo in gospod Stach nam pripoveduje, kako je hodil v parlament za poslanci za slovenskimi in za češkimi (Tusarjem itd.). Za ponedeljek je pripravljena nova interpelacija v parlamentu, ako bi ne bili do tega dne izpuščeni.

Kako sem hvaležna temu požrtvovalnemu človeku! S pošiljankami jestvin so nam ohranili življenje in skrbeli z vsemi močmi za nas. Gospod Stach pa noče slišati zahvale. Pomaga nama nesti prtljago in zapuščamo hišo vzdihov in solza...

Ob petih bo kmalu. Dunaj je živahen in glasan. Z opojnim pogledom sledim, kako se giblje. Vsi hite. To vse znači

svobodo in mi smo sedaj del glasnega, živahnega sveta. Tu ni ključev, ne vzdihov, ne dolgih dni, ne brezdelja. — Tudi mi hitimo, kamor nas vlečejo dolžnosti in hrepenenja.

Ne govorimo mnogo. Midve nimava prikladnih besed za svojo ogromno radost. V tramvaju se peljemo k Chmelikovi, ki nas sprejemajo radostno in prisrčno. S čustvom iskrene hvaležnosti jim pripovedujemo in jih zahvaljujemo, da niso stradali v groznih ječnških zidovih. — Gospod Chmelik je že kupil vozne listke, in sedaj nas spremljajo vsi na kolodvor.

Vlak ni zakurjen, niti razsvetljen, a kaj je to! Naju nese bliže k domu, k najinim dragim. Vso moč imava snovi za razgovor in venomer se opozarjamo, da se peljemo domov.

Sedaj smem zopet svobodno misliti na svojega moža. Vem, kje je, vem, da je živ in da ima važnega dela. Tudi jaz sem polna moči, da prenesem vse, kar bo treba, za cilj, ki ga ima mož pred seboj. Samozavest raste v meni — kdo ve, kakšen je proces, ki ustvarja iz ljudi, ponižanih v ječah, brezobzirne junake. S srečo vrnjene svobode raste zavest poguma in preziranje onih, ki so nas tlačili pod jarem.

V Pragi prehajava na drugi kolodvor. Medpotoma sem si kupila časopis v prepričanju, da ima poročilo duajškega porotnega sodišča. Nisem se varala. Ves proces se slika in tu čitam, da je baronica oproščena, njena hči pa obsojena na dve leti ječe. Iz Broda, kjer sva pustili prtljago pri stricu, korakava s sestro po krásni naši poti proti domu. Doma me slutijo, da sva tako blizu.

Pod pivovarno srečujeva deklice, ki naju poznajo. Smehljaje pozdravljajo.

V naši hiši je vse tiho. Najmanjšega glasu ne sliši.

Ali se ne prestrašijo, če prideva tako nepričakovano?

Pričinja glasno govoriti in klicati, da odmeva po hodniku. Niti to ne pomaga. V prvih sobi ni nikogar. Velika so-

ba je tudi prazna. V spalnici so in v kuhinji. Vidi jo naju in mati prihaja kakor k neznanim obiskovalcem — sedaj naju spoznavajo... Otroci stoje naokrog. Cveto ima dekla v naročju z materjo. Po vrsti jih poljubljam in se čudim obrazkom, rdečim in okroglim. Vera še spi in baš zdaj se budi. Bože, kako je dete zraslo!

Ila že beži po očeta; na obisku je pri gospodu županu.

Oče prihaja in radostno svidenje se poнавlja.

Ni treba govoriti, o čem jim pripovedujemo. A tudi mati ima obilo povedati, in oče tudi.

Življenje pri nas v preteklih mesecih ni bilo veselo, toda trenotek, ki nas je združil, je odbil ostrino vsem bolečinam.

Vrne se mi tudi mož. Vse se prevrže, mi pa, poteptani, se dvignemo.

Petero mojih otrok se je gnetlo doma okoli naše babice, ki — čudo, da ni opesala pod težo žalosti. Vse svoje moči je posvetila oskrbi malih sirot. Ob večerih, ko so obmolknili otročji glasovi, se je jokaje spominjala nas odsotnih.

Ko je božič prinesel starega očeta domov, je bilo boljše. A samo nekoliko. Oče je telesno zelo oslabil, a še bolj ga je potrla duševno. Najbolj je trpel ob spominu na nas, ki smo ostali v ječi na Dunaju.

Zdaj smo zopet vsi skupaj. Malo dni je v življenju, tako popolnoma srečnih, kakor je dan svidenja!

Ne morem se naveličati družbe svojih otrok. Ob februarjskih mrazih, iskrenih dnevih oblačim popoldne tudi najmanjše in jih vozim na sprehod. Ali čutijo moje veselje, da sem zopet pri njih? Vsak, ki ga srečavam, mi je drag in ljub, pripravljena sem vsakemu se nasmejati in mu podeliti kos svoje sreče. — A kaj, ko je zmožen občutiti srečo le tisti, ki je trpel.

Med preljubimi našimi meščani niso vsi revolucionarji. Mnogo jih je, mnogo, ki se boje moje družbe in ki hitro obračajo pogovor, ako se grozi zasukati na mojega moža in na dobo, ki smo jo prebili v ječi. Mnogo jih je, ki se ogibajo, ker se boje me srečati, kaj šele govoriti z menoj — garjevo ovco.

To je zopet novo spoznanje, ki hoče boleti. Bolelo bi, ko bi ne bilo za menoj onih mesecev, ko sem gledala življenje skozi mreže v ječi.

Očeta so po njegovem povratku odstavili od službe ravnatelja. — Ljudi, osumljenih zločinov zoper Avstrijo, vendar ne morejo imeti ne čelu mestnih uradov. Imetje očetovo je zaplenjeno — jaz brez moževe plače — in deset nas je okoli mize.

In vendar, ne spominjam se, da bi bila klonila misli. Neizmerno nas je povzбудilo, ko je mož našel poti, po katerih nam je redno pošiljal vesti iz inozemstva, kljub vojaški strogi cenzuri, kljub strogemu policijskemu nadzoru.

To so bili vselej veliki dogodki v naši rodbini, ki je osamljeno živela. A živela je plamteče življenje, združena s tajnimi revolucionarji v domovini in v tujini.

Spomladi se je vrnil tudi sestrin ženin Roubik iz ječe, kjer je prebil polnih šest mesecev.

Moževa poročila so bila vedno ngodna in vesti, ki so se širile o legionarjih, so podžigale.

Sredi leta 1918 je že vse gorelo in ko se je leto nagnilo, je vzplamtel svoboda.

A šele spomladi 1919 se mi je vrnil mož. In danes, ko pripisujem te vrste, se mi zdi, da je slika taka: oni, ki so nosili idejo svobode v srca in so za njo živeli in trpeli — so srečni, tudi če za njo trpe še danes; — drugi pa, ki so se znali z njo okoristiti, jo teptajo z nogami.

Mi pa v trpljenju rastemo.

m Izdaja sejmiskih legitimacij, kakor tudi avstrijskih vizumov za 8. Mednarodni dunajski sejm od 8.-14. marca 1925. Tukajšnjim kakor tudi zunaj stanujočim obiskovalcem Dunajskega pomladanskega sejma, se naznanja, da bode pisarna špedicijske tvrdke Stevo Tončič, Aleksandrova cesta 44 II. odprta v nedeljo dne 8. tm. od 8. do 12. in od 14. (2) do 16. (4) ure v svrhu izdaje sejmiskih legitimacij in vizumov. 510

m S sejmščica. Na svinjski sejmen dne 27. februarja so pripeljali 73 svinj in 1 kozo. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7-9 tednov stari komad 150-200 D, 3-4 mesece stari 300-375 D, 5-7 mesecev 400-500 D, 8-10 mesecev 500-600 D, 1 leto 1150-1375 D, 1 kg žive teže 12.50-13.75 D, 1 kg mrtve teže 16.25-17.50. Prodanih je bilo 50 komadov.

m Sokolske plesne vaje II. tečaja se vrše jutri, v četrtek ob 8. uri zvečer v Narodnem domu.

m Poslovilni večer br. inž. Stanku Regliču. Ravn. drž. žel. je premestilo agilnega brata in podpredsednika Orljuna Maribor na novo službeno mesto v Ljubljano. Organizacija Maribor mu priredi v četrtek dne 5. marca ob 20. uri v Narodnem domu poslovilni večer.

m »Charleyeva teta« prispe v soboto dne 7. marca iz Brazilije ter bo gostovala na »dru Sokolskega društva« v soboto in v nedeljo ob 8. uri zvečer. Njena srečna želja je, da ta dva dni pozdravi v Sokolskem domu v Studencih vse dobre stare znanke, pa tudi nove prijatelje Sokola.

m Kje pa je zdaj lušno, ko je mivil pust? V Park-kavarni ker svira dnevno Mirko Hecner od 21. do 1/3 ure. 508

Iz demokratske stranke.

Sv. Lenart v Slov. gor. V četrtek dne 26. februarja se je vršilo v Sokolskem domu ob 1/3 uri pop. pod predsedstvom dr. Goriškega politično zborovanje srezke organizacije Samostojne demokratske stranke, katerega se je udeležilo 73 delegatov. Zastopane so bile vse župnijske šentlenarskega okraja. Gospod poslanec dr. Pivko je podal delegatom obširen referat o sedajnem političnem položaju in razpravljal z zastopniki občin o mnogih krajevnih političnih in gospodarskih vprašanjih, ki se tičejo Slov. goric. Zborovalci so izrekli g. poslancu popolno zaupanje. Prepričani smo, da je demokratska organizacija tudi v tem okraju na potu k najlepšemu razvoju.

Sv. Lenart v Slov. gor. (Demokratski večer). Krajevna organizacija SDS v St. Lenartu je priredila dne 26. februarja zvečer prijateljski večer na čast narodnemu poslancu dr. Pivku, ki se je mudil v našem trgu zaradi političnega zborovanja zastopnikov SDS našega okraja. Večer se je vršil v restavraciji g. Recerja ob zelo obilni udeležbi naših nasprodnjakov. Navzočih je bilo tudi mnogo narodnih dam. Po

PROTI ODEBELOSTI

deluje s kolosalnim uspehom samo

„Vilfanov čaj“.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvaja laboratorij M. D. Vilfan, Zagreb, Prilaz 17

izredno lepem in navduševalnem nagovoru g. poslanca dr. Pivka se je razvila živahna debata o našem političnem napredku. Večer smo zaključili z vrsto pesmi, ki jih je zapel naš pevski zbor.

Porotno sodišče.

Poneverba v zavarovalnici »Vardar«.

Maribor, 3. marca.

Pred poroto stoji 27letni zasebni uradnik Robert Fuchs, Obtožnica ga dolži, da je v času od sredine l. 1923 do začetka l. 1924, ko je bil nameščen kot zavarovalni uradnik pri podružnici družbe »Vardar«, poneveril 90.359 din. 15 p. Fuchs je dobival 1000 din. mesečne plače in 25-40% provizije od vseh sklenjenih zavarovalnih pogodb. Iz knjig zavarovalne družbe »Vardar« se da posneti, da je potegnil v sedmih mesecih 63.000 din. plače in provizije; imel je tedaj 9000 din. mesečnih dohodkov. Dognano je, da je dajal ženi za gospodinjstvo samo 1500 din., vse drugo pa je sam potratil.

Vzlic sijajnim dohodkom si je začel pridržavati tudi zavarovalnino. Ker so stranke dobivale od centrale opomine, a so dokazale, da so zahtevane zneske poravnale so Fuchsa zasačili pri goljufiji in je bil koj izročen sodišču. Med preiskavo je priznal, da je ves denar lahkomišlno zapravil v veselih družbah na Dunaju in v Gradcu.

Porotniki so vprašali o Fuchsovi krivdi pritrdili z 8 glasovi proti 4 z dostavkom, da naj se uvažuje malomarnost družbe »Vardar«. Senat je obsodil Fuchsa na 16 mesecev težke ječe.

Maribor, 4. marca.

Obsodba v smrt na vešalih.

Danes se je vršila razprava proti Katarini Dajčar iz Vidanovec pri Ljutomeru, ki je v noči 6. dec. 1924 s sekuro umorila svojega moža. Obtožnica je bila obsojena v smrt na vešalih. — Obširnejše poročilo prinesemo jutri.

Povolilni teror naše duhovščine.

V nedeljo 1. tm. je župnik Kozdere v Žetalah divjal na prižnici zoper napredno časopisje in si je med drugim privoščil tale izliv svojega krščanstva:

»Se na smrtni postelji ne sme noben duhovnik dati odvzeta tistim, ki bero na predne liste, zlasti »Domovino« in »Jutro«. Kateri ne mislijo pustiti teh listov, jim ni treba priti za veliko noč k spovedi!«

Brez komentarja!

VI. redna seja občinskega sveta.

Maribor, 3. marca.

Današnja seja se je bavila večinoma s tekočimi zadevami. Najprej je poročal župan.

Upravni svet mestne hranilnice.

V smislu pravil mestne hranilnice je bil izvoljen sledeči upravni svet, ki ga je občinski svet potrdil:

Franjo Bureš, urar; dr. Koderman, odvetnik; Ivan Kravos, sedlar; Ivan Kvas, klobučar, dr. Kukovec, odvetnik, dr. Fr. Lipold, odvetnik, Fran Majer, trgovec, J. Šostarič, veletrgovec, Fran Voglar, ravnatelj, Vilko Weixl, veletrgovec, dr. Juvan, odvetnik, J. Osvatič, uradnik, dr. Veble, odvetnik, dr. Jurežko, okrajni zdravnik, J. Roglič, tovarnar in J. Pucelj, dimnikar.

Sprejelo se je tudi na znanje poročilo o delovanju državne borze dela. — Župan je potrdil proračun mestne občine za tekoče leto.

»Pohušanje« v drami in župan.

Socialistični svetnik Ošlak je interpeliral župana, ali je res, da je vplival na vodstvo gledališča glede drame »V vrtincu«. Župan je odtekel energično zavrniti in povdaril, da nima nobenega vpliva na gledališko upravo.

Nadalje je obč. sv. Ošlak interpeliral glede rešitve neke prošnje, ki je bila zavrnjena, ne da bi jo odsek ali občinski svet pretresel. Župan je obljubil preiskavo.

Hotel »Mesto Dunaj« in špeharji.

V imenu I. odseka je referiral obč. sv. dr. Kukovec, da je odsek po daljši debati zavrnil pritožbo lastnika bivšega hotela »Mesto Dunaj« glede preureditve poslopnja. Hiša se nahaja v takem stanju, da mestni svet ne more prevzeti odgovornosti.

Mesarska zadruga je zahtevala, da

ne more sprejeti. Sklene se, da bo župan zahteval od banke natančnejših in konkretnih pogojev.

Dinarski davek.

Ker se je gostilničarska zadruga izrekla proti splošnemu pavšaliranju dinarskega davka, kakor ga je sklenil občinski svet, se bo zadeva uredila na ta način, da se bo sklenila z vsakim gostilničarjem posebna pogodba o znesku, ki ga ima plačati.

Adaptacija vojašnice.

Daljša debata se je sprožila o adaptaciji konjeniške vojašnice. Slavenska banka ponuja vojašnico občini v nakup. Ker bi adaptacija stala 5.300.000 din., tako, da bi se pripravilo 200 stanovanj, bi bila najemnine silno visoka (za 1 sobo 270, za 2 sobi 405, za 3 sobe pa 675 D mesečno). Sklene se, da občina vojašnico kupi, če bo erar preje odkupil občinske vojašnice. Poseben odsek se bo pogajal z lastnico.

Za električno cestno železnico v Mariboru.

Poročevalec V. odseka obč. sv. Roglič je sporočil, da je neka češka tvrdka ponudila mestni občini, da prevzame izgradnjo električne cestne železnice v Mariboru. Odsek je razpravljal o tem in sklenil, da odbije ponudbo, ker je občina v takem finančnem položaju, da za dogledno dobo ni misliti na kaj takega.

Podžupan dr. Lipold je zavrnil to mnenje odseka in dejal, da bi bilo napačno, če bi odložili stvar od seba. Zahteval je, da naj mestna občina stopi v stike z inozemskimi tvrdkami in se informira, ali ne bi hotela katera izgraditi na lastne stroške in bi ji mestna občina zasužurala eksploatacijo za izvestno dobo. Na ta način je bila izražena večina tramvajev v drugih mestih.

Predlog podžupana dr. Lipolda je bil z velikim odobravanjem sprejet in se je odseku naročilo, da naj stori potrebne korake.

Ob 20. uri je bila javna seja zaključena: V tajni seji so bile rešene nekatere osebne zahteve.

Kultura in umetnost.

Osterčev kompozicijski večer

ki ga je priredila Glasbena Matica v Celju dne 2. tm., je potekel nad vse pričakovano veličastno. Kako visoko cenijo nadarjenega umetnika vsi merodajni činitelji, kaže dejstvo, da je bil iz Celja navzoč vseh glasbeni svet z ravnateljem Glasbene Matice na čelu, da so bili zastopani vsi državni uradi z obema srezkima poglavarjema in zastopniki vojaških oblasti in da je celo iz Ljubljane prihitel naš mojster Anton Lajovic.

Vse proizvajanje je bilo na umetniški višini. Ga A p i h o v a je na klavirju interpretiral z globokim umevanjem sedem impresij, malih ljubkih sličic in sonatino, v večjem stilu kompozicijo z zelo nežnim adagio-stavkom, mojstrsko zgrajeno in dosledno izdelano. Notar Ašič je izborna razpoložen zapel osem priscrčnih pesmi, katerim je moral dodati še štiri belokranjske uspanke, ki so napravile na vse navzoče tako lep utis, da jih je moral ponavljati.

Menda najboljši Osterčev delo ma tem večeru je bil njegov godalni kvartet Serenada z zanimivim po narodnem motivu izdelanim srednjim stavkom, komponist je pri kvartetu sam sodeloval.

Ves večer je vladala največja prisrčnost. Komponist je bil z izvajajočimi umetniki po vsaki točki od navdušenega občinstva ponovno klican v dvorano in burno aklamiran. Splošna želja je, da bi se nadebudnemu mlademu talentu omogočil nadaljni študij v inozemstvu. Naš poročevalec je imel priliko govoriti z mojstrom Lajovicem, ki je mnenja, da se mora Ostercu omogočiti vsaj dveletni študij pa kakem velikem glasbenem centru v inozemstvu, od koder se pa naj ne vrne več v mehanično delo, temveč se nastani v našem glasbenem centru v Zagrebu, da se tu posveti samo kompozitorskemu delu. Tako visoko ceni priznan mojster mladi talent.

—□—

Gregorčičev večer na »Ljudski univerzi«.

V nedeljo dne 1. marca ob 5. uri pop. se je vršil »Gregorčičev večer«, ki so ga priredili mariborski gimnazijci. Mnogobrojno občinstvo — med njimi morda tretjina dijaštva — je popolnoma napolnilo veliko kazinsko dvorano.

Predsednik g. inž. Kukovec se je uvodoma zahvalil g. ravn. dr. Tomiškeku, g. prof. dr. Strmškemu in prof. glazbe g. Švaigerju, da so pripomogli k uresničenju prve dijaške prireditvi v okvirju

»Ljudske univerze«, dijaštvu pa, da se je oprijelo z požrtvovalnostjo in veliko ljubeznijo ideje, da proslavi mladina sama našo najčistejšo in najnežnejšo pesniško dušo — našega Gregorčiča!

Večer se je pričel s predavanjem osmošolca Smerduja, ki je očrtal v pregnantnih stavkih življenje pesnika, napolnjeno lespremnogim trpljenjem, opisoval nato prelepo, nežnosti in sočutja polno dušo, ki je gorela za vse dobro in lepo na svetu. A kruta usoda in pa ozkosrčni ljudje niso prizanesli tej čisti duši, tako da se je bolj in bolj zmračevala in h koncu skoraj popolnoma utonila v pesimizmu. Lepo zasnovano in prav dobro govorno predavanje je zelo mnogo zasluženega priznanja. Predavanju je sledil estetičen del prireditve in sicer deklamacije in pa petje najlepših Gregorčičevih pesmi.

Deklamacije so bile polne mladeniškega vznichenja in občinstvo je prav pohvalno ploskalo. Posebno so ugajale recitacije pesmi kakor: »Nazaj v planinski raj«, »Zaostali ptiči« in »Sočaz«. A najboljši razpoloženje so povzročili moški zbori, ki so peli pod spretnim vodstvom g. prof. Švaigerja pesmi: »Na dan«, »Na bregu« in pa v spremstvu gimnazijskega orkestra prelepo »Oj zbogom, ti planinski svet«. Kako prekrasno so zveneli nekateri forti iz mladeniških grl! Zelo lep je bil baritonski solo osmošolca Žolgerja, ki je pokazal lep, izvežban glas in muzikalično razumevanje.

Pri klavirju smo opazili gđc. Zaeherlovo, profesorico Glasbene Matice, ki je stavila požrtvovalno svoje veliko znanje na razpolago mladinski prireditvi.

G. prof. Švaiger je pokazal, kaj lahko napravi iz neizvežbanega materiala v kratkem času znanje in čvrsta, požrtvovalna volja. Vsa prireditve je prav dobro uspela in bo ta uspeh gotovo spod bujal kakor Ljudsko univerzo tako tudi dijaštvo k drugi podobni mladinski prireditvi.

—□—

x Kritika. Te dni je izšla 1. številka nove slovenske revije »Kritika«, ki obeta postati svobodna tribuna resnično svobodnih slovenskih duhov. »Kritiko« urejuje znani naš esejist Josip Vidmar. V uvodnem članku je urednik krepko začrtal program lista: »urediti duba javnega mnenja, ozdraviti in razviti občinstvo okus za pravo, sebe pa z neprestanim opazovanjem pravega vzgojiti in pripraviti na prihod tistega pojava v naši kulturi, ki ga duh naroda tako težko in nemirno pričakuje...« Nato piše K. Robida o božični umetnosti razstavi v Ljubljani, Stano Kosovel pa o ljubljanski drami. Zanimiv je članek: »O Finžgarjevem jeziku«, ki ga je spisal Ivan Koščial in ki prča, koliko greši »naš Sienkiewicz« proti slovenski slovnici. J. Vidmar kritizira v nadaljnjem članku jako ostró Remčevó dramo »Magdo«. M. Bravničar pa nam poroča o koncertu ljubljanske Glasbene Matice. Krepke so tudi Veno Pilonove »Ljubljanske marginalije«. »Kritika« se naroča pri izdajatelju in uredniku g. J. Vidmarju, Ljubljana, Gledališka ulica 5-23. Celoletna naročnina: 50 din.

x »Nova Evropa«. Sedma številka »Nove Evrope«, ki je izšla dne 1. marca, prinaša sledečo vsebino: Č (určin); »Ko je defetista« (ozadje sarajevskega atentata, Sitton Watson v »Timesu« o Stanovjevičevih in Jovanovičevih izjavah). M. Č: »Grafovi i kneževi od pustijeh selac«. Književni pregled: Drag. Jovanović, Anđel France. »Nova Evropa« se naroča v Zagrebu, Preradovičev trg 9.

x »Planinski Vestnik«. Tretja številka spretno urejevanega glasila slovenskih planincev prinaša na uvodnem mestu prvi del geopsihične črtice dr. V. Bohinca: »O čaščenju gor in jezera«. V nadaljnjem delu lista so zaključene »Plezalne ture v Kamniških-Savinjskih alpah« pokojnega dr. J. J. Nata objavljajo starina Jakob Aljaž spomine na prof. Frischaufo, številko pa zaključuje čez 7 strani s petimjem natisnjena grobiča: »Čez hrib in dol«, »Obzora« in »Društvene vestie«. Kot umetnostna priloga je izšla fotografija Staničeve koč. »Planinski Vestnik« se naroča pri osrednjem odboru Slov. planinskega društva v Ljubljani.

x Novi Rod. 5. številka tega izbornega lista za mladino prinaša sledeče pripevke: Noč je legla... Gustav Striša; Sneguljčica. — Stano Kosovel: V drugi vrsti. Fran Ločniškar: Pozimi. Janko Furlan: Kazen. Janko Samec: Slovo. Janko Vonk: Razočaranje. Božanska komedija. — Zrna. — Uprava za Jugoslavijo: Ljubljana, Bleiweisova 21.

x Jakob A. Dragičević: U radu za slobodu Jugoslavije. Sakupio i sastavio Dragimir F. Andričević i Martin Glavić.

na 54 strani obsegajoča brošura, ki je izšla v založbi »Jugoslav. Iseljenika« v Zagrebu, nas seznani dokaj podrobno in pregledno o publicističnem delu mladega našega rojaka Jakova A. Dragičevića, ki je v ameriški žurnalistiki energično podpiral akcijo za osvoboditev in ujedinjenje Jugoslovancev. Iz nje izve mo marsikako zanimivost o propagandnem delu v Zedinjenih državah, osebno pa o stikih naših ljudi z velikim Wilsonom. Brošura bo dobro rabila omim, ki se bavijo s proučevanjem naše najnovejše zgodovine, predavateljem o osvoboditvi in vsem drugim, ki jih naš inozemski pokret zanima. Dobiva se v Zagrebu pri založniku.

x Pevce. Izšla je 1. in 2. št. »Pevca« za 1. 1925. »Pevce« si je pridobil v teku svojega štiriletnega obstoja odličnih zaslug za popularizacijo slov. pesmi in ga priporočamo vsem prijateljem lepega petja. Prinaša stalno glasbeno prilogo. Izhaja vsaki mesec in se naroča pri uvrsti v Ljubljani, Miklošičeva c. 7.

Nekaj spominov ob proslavi petdesetletnice „Triglava“.

1. Zapisnik o ustanovitvi »Akad. tehn. društva Triglav v Gradcu«.

»Slode 31. oktobra 1875. v kavarni »Ob botaničnem vrtu« razgovarjali smo se Juvaneec, Kovač, Ljutman, Novak, Omahen, Rutar, Sket in Sinkovič o društvi. Glede na to, da že Srbi i Hrvati svoji društvu snujejo, sklenili smo tudi mi, da si moramo tudi mi Slovenci eno društvo osnovati, kjer se nam bi bilo mogoče med seboj spoznavati in se tudi razveseljevati, ker nam je bilo prejšnje naše društvo razpuščeno. Ali ker smo se baš v vseslovanskem društvu »Sloga« bili učili, da tako vseslovansko društvo nikakor svojega cilja ne doseže — ker so »Sloga« samo Slovenci zastopali in ni bilo niti Srba niti Hrvta v njem — sklenili smo čisto za nas Slovence, torej strogo slovensko društvo osnovati. Tudi izučeni po »Slogi«, da strogo znanstveno ali slovensko društvo svojega smotra ne dosega, temveč, da ta značaj društveni le članove vedno manjša in odvrča, mislili smo torej samo zabavno društvo osnovati. Sploh so bila mnenja nas vseh, da si moramo eno zabavno društvo osnovati. V ta namen smo odšli vsi gori imenovani z g. Omahen-om v njegovo stanovanje, da spišemo pravila, da se običnemu zboru slovenskih dijakov predložijo. Za predsednika je bil izvoljen Omahen. Franc i za zapisničarja Sinkovič. Davorin. Ravnali smo se po pravilih tudi letos razpuščene »Vendice«. Določili smo debatirati o tem, ali damo društvu čisto zabavni značaj ali tudi slovesni. Sklenilo se je, da obojni, da ne bi bilo društvo tako kakor kaka »Burschenschaft«. Ali težko nam je bilo, pravila kovati, ker vedno smo zahajali v strogo slovestvenost. Konečno so bila pravila vendar skovana, treba je bilo le še novorojeno dete pravim imenom imenovati. Predlogov je bilo mnogo, kakor: Sava, Soča, Grintovec, Nanos i drugi, dokler smo se vsi zjediniili za »Triglav«. Naročili smo potam predsedniku Omahen-u, Kovač-u in Novaku, da skličejo občni zbor slovenskih dijakov v kako dvorano na univerzi. K običnemu zboru v juristični dvorani IV., 6. novembra 1875, je prišlo nepričakovano dosti slovenskih dijakov in zraven tudi g. prof. Gregor Krek, ki je tu pa tam nas s svojimi dobrimi nasveti podpiral. Zboru je predsedoval Omahen in Novak je poročal o naših zaključkih in

pravila po §§ čital. Predsednik pozdravi mavzoče Slovence na tujem. Kokalj predlaga, naj bode društvo vseslovansko i se naj posebni pododbori za vsako narodnost volijo. Versec je za strogo slovensko društvo, ker Srbi i Hrvati itak k zborom ne prihajajo, akoprem je društvo vseslovansko, kakor je pokazala »Sloga«. Perušek ga prav dobro podpira. Prof. Krek nasvetuje Kokalju, naj odstopi od svojega predloga, ker nima realnosti, i ker že Srbi i Hrvati svoja društva snujejo, nij misliti, da bi k temu pristopili, akoprem bi bilo vseslovansko. — — — Ime »Triglav« se sprejme brez debate — — — V odbor se potem trije volijo, ki imajo »daljše« korake storiti, da se društvo ustanovi, i pravila v potrjenje namestništvu poslati. Ker dolgo nij bilo odloka, sklican se je 15. decembra 1875. občni zbor kakor nam postava dovoljuje, da se društvo sme konstituirati, ako v štirih tednih vlada osnovanja društva ne prepove. — Na prvem običnem zboru pa je naznanil predsednik Versec, da je vlada društvo potrdila, kar se je zvedelo iz uradnega časnika.

2. Društveni znaki.

Sprva društvo ni imelo posebnega znamenja. Toda na običnem zboru dne 3. listopada 1877. se je sklenilo: društveno znamenje je rdeče-modro-srebrn trak, ki ga imajo udje nositi vselej, kadar nastopi »Triglav« in corpore. Pozneje se je še določilo, da se prida traku še napis »Triglav« z zlatimi črkami. Drugo znamenje pa je dobilo društvo leta 1890. Na izletu v Ormož l. 1889. je sprožil član Defranceschi misel, naj bi gospice, odlične z društvenimi trakovi in s tamburaškimi čepicami, nabirale v družbi za zastavo. Takoj se je nabrala izdatna svota in gospica Olga Geršakova je v imenu tovarišije podarila krasen trak za bodočo zastavo. Odbor se je z vneto poprijel te misli ter izbral poseben odsek, da poskrbi vse potrebno. Izmed obilih darov naj omenimo še poznejše darilo ormoških in mariborskih gospic. Zastava se je razvila ob veliki vpleleži gostov v Središču l. vožnika 1890., ko je bil predsednik čl. tur. Fran Kotnik. Kumica je bila gospa dr. J. Geršakova. To društveno znamenje je odšel plapolal navzdol, kjer so nastopili Triglavci. Na izletu v Ljutomer je pripela gospica Milka Prešernova, ki je prinesla zastavo. v Šmarin gospica Rozika Hudovernikova. v Žalcu gospice Mimica Žuža, Sidonija in Aneta Stuhlec, mariborske gospice pri Silvestrovi slavnosti l. 1891. G. predsednik »Hrvatske« Mladinovič je istotako podaril zastavi trak in gospice Kamila Baševa na izletu v Celje in Šoštanj. Naša zastava je plapolala tudi pri otvoritvi novega vseučilišča v Gradcu 4. junija 1895. Zastavonoša je bil član tur. Žižek v dragoceni obleki predstavljajoči Nikolo Zrinjskega.

Tretje društveno znamenje iz novejšer dobe je grb. Ko so leta 1904. nemški burši v vestibulu vseučilišča pomazali društveno tablo, se je vklonil akademski senat zahtevam nemškega dijaštva, naj izginijo iz vseučilišča slovanski napisi in narodne barve. Ker ni prepovedal grbov, omislil si je »Triglav« tudi grb, da tako nekoliko oslabi proti Nemcem naperjena določila akademičnega senata. Osnutek za grb je sestavil član Juvaneec, v polju se vzdiguje Triglav, ki ga obseva izza uzorške gladine vzhajajoče solnce. Društveni trak deli polje v dve polovici. Zgoraj na robu polja pa počiva filozofska ljubljenska Minerva — sova.

(Po društveni zgodovini).

Xavier de Montepin:

Skrivnost rdeče hiše.

Roman iz francoskega življenja, 55

In vzel sem bambusov držaj ter si v mislih obudil vse, kar sem se nekoč učil; niso minile niti tri minute, pa sem občutil, da se je držaj tresel: potegnil sem trnek iz vode in glej — obvisela je dokaj velika riba. Preklicano srečo ima človek v nekaterih trenutkih. Starec ni več let vlovil dva funta težke ribe!

— Divno, — divno — je vzkliknil in nato pristavil:

— Prijatelj, polagam orožje pred vami; posihod ste moj učitelj in dajva skleniva pogodbo: vi me boste podučevali v ribolovu, jaz vas v šahu.

— Se strinjam, — sem dejal in stisnil starčev roko. Odšla sva vsak k svojemu opravilu. Starec se je ukvarjal z trnkom dobro uro, a brez uspeha. Naveličan je pristopil k meni, da bi se potolažil nad mojo risbo.

Pravkar sem dovršil načrt.

— Ah, lepo, prelepo! — je vzkliknil. — Pozna se večja roka. Vaši hribi so tako dobro zadeti, da bi jih človek kar prijel. Vse talente sveta ste pobrali, prijatelj.

— Preveč mi laskate, gospod.

— Nikakor ne! Povem samo to, kar mislim. Vi ste mlad, vrl in nadarjen mož. Recite mi: ali umete tudi slikati, ne samo risati.

— Kajpa da umem.

— Z oljnatimi barvami?

— Da, z vsemi.

— Pa imate barve pri sebi?

— Imam jih. Čemu vas to zanima, dragi poveljnik?

Poglej, prijatelj, kako lepo se stvari razvijajo: on meni govori »mladi prijatelj«, jaz pa njemu, Margeritinemu soprogu, »dragi poveljnik«. Razvijajo se z električno hitrostjo!

Čez nekaj minut je starec odvrnil:

— Veste, vprašal sem vas iz posebnega razloga: hotel bi vas namreč prositi za neko uslugo, pa si ne drznem...

— Uslugo?

— Da, — je pritrdil poveljnik.

— Govorite! Zelo me bo veselilo, če vam bom lahko storil kako uslugo.

— Ne, to ni lepo od mene.

— Ali, če vas prosim —

— Ne silite me dalje —

— Rotim vas, da mi razodenete, dragi poveljnik!

— No, če hočete za vsako ceno, — budi. Prijatelj, gre za to: Doma imam veliko starih slik v naravni velikosti. Slike mojih prednikov so, kajti vedeti morate, da štejejo mojo rodbino med najstarejše v deželi.

— Vem, gospod poveljnik. Ohiteli je stara kakor pokrajina in vrio sloveca; v zgodovini ima za vekomaj častno mesto.

— Predobri ste.

— O ne, mislite, da ne poznam domače zgodovine. Starec je nadaljeval:

— Ne vem, kaj že je bilo krivo, da se je neki sliko pripetila nezgoda. Grofu Ivanu - Nikolaju - Robertu de Ferny, dedu mojega pradedu, je bil najbrže pri selitvi ali kakorkoli že uničen nos.

Zares velika nezgoda.

— Seveda. Razumeli boste, da sem moral sliko tega znamenitega moža postaviti na podstrešje, tako da je v naši jedilnici njegovo mesto prazno.

— In sedaj želite, dragi poveljnik, da bi moj čopič popravil vašemu predniku obraz?

— Da, tako je — če ne zlorabim s to uslugo vaše dobrote, mladi gospod.

— Nikakor ne. Za me je to prava šala. Kedaj želite, da bi izvršil operacijo?

— Kedaj vam bo mogoče.

— Lahko že danes.

— Prav, torej danes.

— Jaz se vrnem domov in prinesem sliko s podstrešja. Potem pa pridem o koli poldneva po vas.

— Prosim — vsak čas sem pripravljen, da gospodu Ivanu-Nikolaju-Robertu povrnem izgubljeni nos.

— To ribo pa najbrže ne boste pustili tu na trati?

— Kaj bi počel z njo, ko pa kosim skupno z drugimi gosti? Prosim, vzamite jo!

— O, rade volje vas ubogam.

In starec je vzel ribo, ki sem jo jaz vlovil, pa je odšel domov, da prinese s podstrešja zaprašeno sliko.

XXXII. Nos Ivana - Nikolaja - Roberta.

Kaj praviš sedaj, prijatelj. Ali meni, da lahko brez velikega napuha vzamem častno mesto v galeriji naših Machiavellijev?

Margeritina hiša mi je odprta. In kdo jo je odprl? Njen soprog, ki se boji, da ne bo spodoben, če zahteva od mene kako uslugo. Prelesto, kaj ne?! Mar nimam pravice vzklikniti z Gavarnijem: »Vsaki soprog se mi zdi smešen!«

Točno ob dvanajstih je prišel poveljnik po me in sva krenila na njegov dom. Nosil sem pod pazduho skrinjico za barve.

V prvem pisnu sem ti opisal vnanost hiše grofa de Fernyja. Tokrat sem se pretvarjal, kakor da bi jo videl prvič; občudoval sem glasno njeno lepoto; hlinjeno sem hvallil zelena hišna vrata, zelene žaluzije in zeleno veraso. Poveljnik je bil presrečen. Odprl je vrata s ključem, ki ga je imel pri sebi in sva vstopila.

Ne smej se, če ti povem, da mi je — ko sem šel preko praga — bilo srce kakor dijaku, ki se je prvič sestal s štirinajstletno šiviljo. Bil sem v Margeritini hiši. Nadejal sem se, da bom tudi njo videl. Skoraj meglilo se mi je pred očmi.

— Pojdem jaz naprej, da vam pokazem pot, — je rekel poveljnik in postal nogo na prvo stopnico.

Jecljanje

in vse druge funkcionalne hibe pri govorenju,

474

ki celo najnadarnejšemu človeku otežkočajo življenje, se po sloviti najnovejši, nanovo obdelani metodi profesorja Neumanna lahko popolnoma odpravijo. To izpiše nad 500 lepih zahvalnih pisem in pripoznanj oseb različne starosti in poklica.

Prijave se sprejemajo dnevno od 10. do 12. ure v upravnistvu »Tabora«, Maribor.

Prav dobra domača hrana tudi v abonent se odda. Restavracija Puntigam, Milska ul. 23. 469

Zamenjava stanovanja. Zamenja se 5 sobno stanovanje v lepi hiši sredi mesta (poleg Glavnega trga) z enako velikim ali večjim v bližini parka odnosno na severni periferiji mesta. Ponudbe pod »Zamenjava« na »pravo« Tabora«, kjer se izve tudi ime in nasl. zamenjalca. *

Potnik ali potnica, se išče za lahki poel. za potovanje v Jugoslaviji. Prednost imajo oni, ki se kdaj prodajali šivalne stroje. Ponudbe se naj pošlje na upr. lista pod »Potnik« 504

Erfurtska semena zelenjadna in cvetlična ter zgodnje sadike dobite v vrtnariji Ivan Jemec, Razlagova ul. 11. 503

Lepa jedilna soba se proda Koroševa ulica 6/II., desno. 509

Klobuke, dežne plašče, čepice, perilo, čevlje itd. kupite solidno pri Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

E 3140/24-11

Dražbeni oklic.

Dne 18. marca 1925 predp. ob 10 uri se bode vršila pri podpisnem sodišču v sobi št. 25 dražba teh-le nepremičnin:

VI. št. 18 in 98 k. o. Gor. Selnica, vl. št. 4 d. o. Sp. Selnica stanovanjska in gospodarska poslopja, tehnična, travniki, njivo, gozdi, sadonosniki in malenkostne pritlikline v cenilni vrednosti 249.856,15 Din od katerega se odbije prevžitek v vred. 139.450,— „

v ostanku 110.406,15 Din

Najmanjši ponudek znaša 75.604,10 Din.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja. Vse druge je razvidno iz dražbenega oklica na sodni deski.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IV.,

dne 23. februarja 1925.

511

Novo upeljano! 438 Novo upeljano!

Moške klobuke

najnovejših oblik, po najnižjih cenah kupite pri tvrdki Anica Traun, Maribor Grajski trg 1.

VES MARIBOR GOVORI

o sloviti

The 2 Tullys in Sisters Freudenberg

Rosa BAUER

Emmy DESTINY

v

KLUB-BARU

Dnevno ob 11. uri zvečer